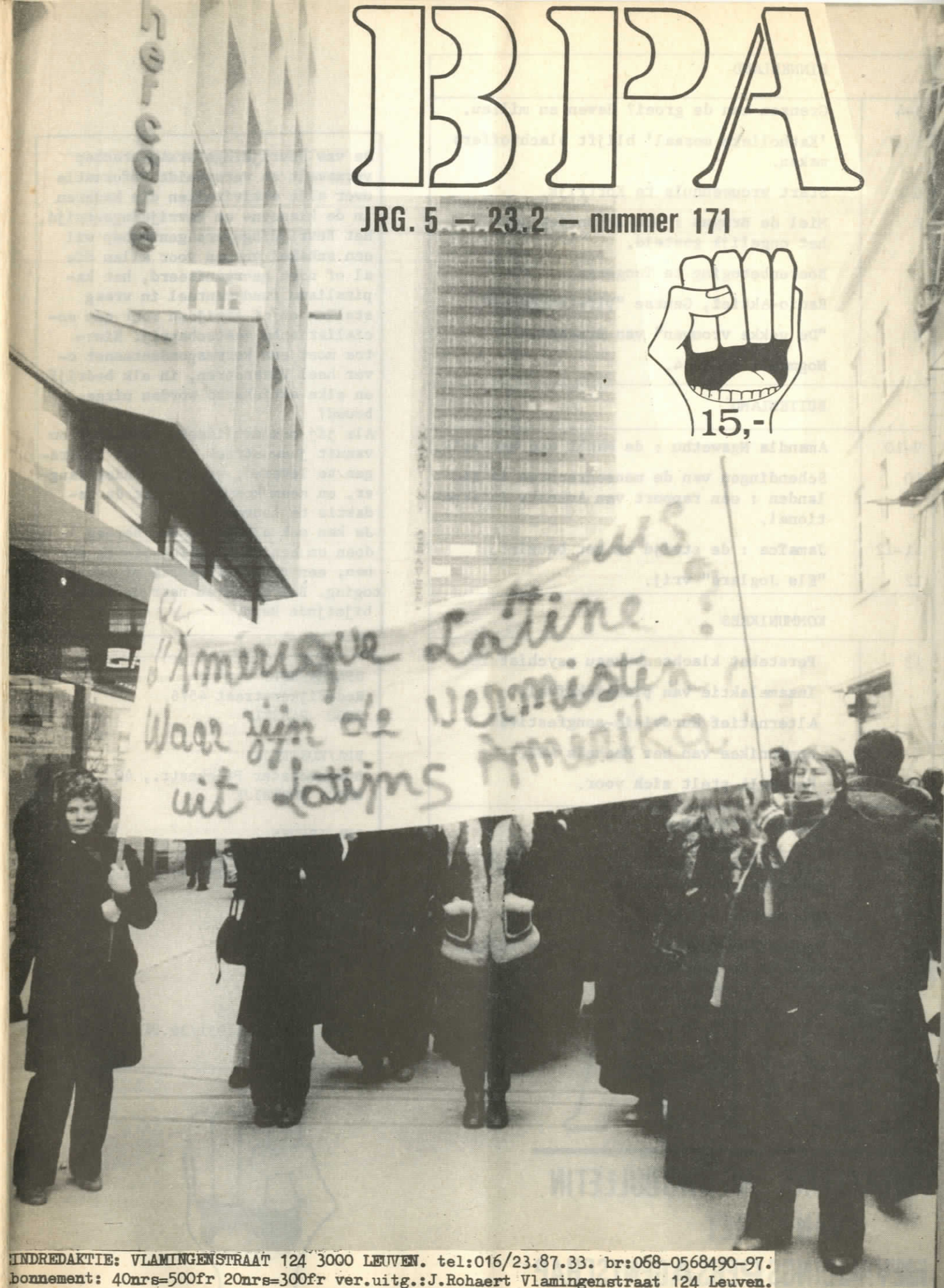


VRIJDAG 23 FEBRUARI. HASSELT. Gerechtsgebouw, Havermarkt; 9 u; vervolg proces A 24. LENDELEDE. Germinal, Kasteelstr. 19u; debat : 'Krisis en werkloosheid', met sprekers van ABVV, ACV, BSP, CVP, VU, PVV. Org. Culturele Centrale. ZWEVEGEM. Culturele Centrale; 20u; Debat over havenpolitiek, met o.a. ing. Mertens. ANTWERPEN. Centrumtheater, Pastorijstraat 23; 20u30; 'Geloofhoop, liefde' van Odön Von Horvath door INS Mannen van den Dam. GENT. Zaal van de ASLK, Korte Meer 30; 20u; Debatavond : 'Vrouw en werkloosheid.' Org. Gents Doperskomitee. GENT. 't Stapelhuis, F.Ackermansstraat 20a; 'Kernstop, Nu !!!' met Andenne-kernenergie komitee, VAK (Verenigde Aktie groepen Kern stop), Pol Ecolo. HASSELT. Cultureel Centrum; 20u; Optreden Trojaanse Paard met 'Wisselstuk'. Org. Hasselts Gezondheidskomitee. ERTEVELDE. Oemtata vzw, Pastorijstraat; 20u; film : 'Geschiedenisboek' delen 5-6-7, mmv Groep Arbeid en Bevrijdingsfilms. ZELE. Gemeentehuis, centrum 1; 20u; film : 'Frontline', mmv HAZO en Bevrijdingsfilms. BREDENE. Gemeentelijk Paviljoen, Staessenstr. 49; 20u30; film : 'Hard tegen hard', mmv Jong Socialisten en Bevrijdingsfilms. ROESELARE. Carpe Diem, Ardooise Steenweg; 20u; Informatieavond ROESELARE. Carpe Diem, Ardooise Steenweg; 20u; Informatieavond over 'Huwelijksgoederenrecht en echtscheidingsproblematiek', spreker : Koen Buyse, jurist; Org. VVSH. ST. NIKLAAS. Zaal 'De Kring', Heistraat 223; 19u; instuif met o.a. Chileense zanggroep 'La Poblacion' + Chileense gerechten empanadas en sopaipillas, Indiase notentaart en (vlaamse) pannenkoeken. HARELBEKE. De Gavers, de Gaverkeet; 9u of 14u : Knotaktie; Org. BJN Kortrijk.	socialistisch) i.v.m. Europese verkiezingen. BRUSSEL. Rogierplein, 15U. Betoging : geen para's voor Zaïre. ZONDAG 25 FEBRUARI HARELBEKE. De Gavers, de Gaverkeet; 9u. of 14u. Knotaktie. Org. BJN Kortrijk. MAANDAG 26 FEBRUARI GENT. Elcker-ik, Hoogstraat 9 20u. Reeks Iran: Perzië, duizendjarig rijk. GENT. Start van de cursus: Kritische inleiding tot de economie. Verder op: 5,12,19 en 26/3; 2,23 en 30/4; 7,14,21 en 28/5 en 11/6 Org. Lod. de Raet. Inl. 02/241.88.33. HARELBEKE. Gavers, de Gaverkeet, 9u. of 14u. Knotaktie. Org. BJN. DINSDAG 27 FEBRUARI. ANTWERPEN. Vrouwencentrum, Meir 80, 20u. Dr. Mieke de Brock en sexuologe Frieda Bogaert. "Anticonceptiva bij jongeren?" ANTWERPEN. Elcker-ik, Consciencestraat 46, 20u. Start vormingscyclus "ruimtelijke ordening" Verder nog op 13/3, 27/3, 10/4, 24/4, 8/5, 22/5. Inl. en Inscr. 031/ 39.38.68. DENDERMONDE. Zaal Windsor, St. Gillislaan; 20u.; Film 'Het Geschiedenisboek' (6-7-8-9) -postkoloniaal en multinationalaal- Org. Centrum voor vorming en informatie; Masereelfonds; mmv. Bevrijdingsfilms. ANTWERPEN. Vrouwencentrum, Meir 80; 20u.; Anticonceptie bij jongeren ? KURINGEN TUILT. Parochiaal centrum, St. Jozefsplein; 20u.; film : Hoepel hier op; mmv. KWB en Bevrijdingsfilms. EVERE. Gemeentehuis, Odemakersplantsoen, 1040 Brussel; 20u.; film : Shirins Bruiloft; mmv. Bevrijdingsfilms.	LEUVEN. Elcker-Ik, Blijde Inkomststr. 115; 20u.; Gespreksavond : Machtsgroepen in de Belgische Gezondheidszorg; mmv. M. Foets (medische sociologie) Org. Gezondheidsraad Leuven. DONDERDAG 1 MAART. ANTWERPEN. Elcker-Ik, Consciencestr. 46; 20u.; Cyclus : theorie en analyse van zelfbeheer. Org. E.I. GENT. Elcker-Ik, Hoogstraat 9; 20u. 'Vlaamse Beweging-Sociale Beweging': paneelgesprek. GENT. ASLK, Korte Meer 24; 19u30 Start van de studiecycclus 'Europa, waar naartoe?' (verder op 8, 15, 22 en 29/3); Org. Vrede vzw en Lod. De Raet. LEUVEN. Aud. Vesalius; 20u.; Film : 'Het geschiedenisboek' + debat met Dirk Michiels (van Film & Televisie); Org. Werkgroep Verontruste Historici. TURNHOUT. De Warande; 20u.; Wat zou de Kempen zonder 't werkvolk zijn ? Woon- en leefsituatie van de arbeidersgezinnen. Spreker Louis Boogers (KPB Turnhout); Org. E.I. ANTWERPEN. King Kong, Keizerstr. 38; 20u30; film : 'Harlan County Usa' van Barbara Kopple. Org. De Andere Film. VRIJDAG 2 MAART. ANTWERPEN. King Kong, Keizerstr. 38; film : 'Harlan County USA' van Barbara Kopple; 20u30; Org. De Andere Film. ROESELARE. Zaal 'Damier', Stationsstraat; 19u30; debat over 'Linkse pers in Vlaanderen' met Leo de Haes (Humo), Jos de Man (De Morgen), M. Deneckere (Links), Piet de Moor (De Nieuwe), iemand van Bevrijdingspersagentschap. Moderator : Ludwig Vandermeiren (prov. secr. van de CC-W.Vl.) Org. Culturele Centrale. ZATERDAG 3 MAART. GENT. Elcker Ik, Hoogstraat 9; Start vormingsreeks 'Milieu en dan?' met een stadswandeling om 10u.; deze reeks loopt verder op 13 en 27/3, 10 en 24/4, 8 en 22/5 en op 6/6. BRUSSEL. Zaal 'Ons Achturenhuis', Fontainasplein 9-11; Europees Seminarie over Zaïre en de situatie in Afrika; Org. Belgisch-Frans initiatiefcomitee. WIJRIJK. Sagocentrum, Pater Verbiststraat 29; 14u.; Vormingsdag over Puebla : een overzicht van de Latijns-Amerikaanse bischoppenkonferentie door Hugo Van Hoecke; Org. Koördinatie van
ZATERDAG 24 FEBRUARI HARELBEKE. De Gavers, de Gaverkeet, 9u. of 14u. Knotaktie. Org. BJN Kortrijk. HEMIKSEM. Werkplaatsen; 13u.30 NIEL. Heideplaats; 13u.30 Betoging voor werkverschaffende sanering Rupelstreek. Stop gifopslagplaatsen, loodvergiftiging superstort. HASSELT. Cultureel Centrum, zaal B11, 10u.-17u. Provinciaal kongres E-doe-lijst (Europa-democratisch-onafhankelijk en	WOENSDAG 28 FEBRUARI. TURNHOUT. Elcker-Ik, Leopoldstraat 5; 20u.; Kristenen voor het socialisme. LEUVEN. STUC, Van Evenstraat; Toneel : Kent gij het land waar de kanonnen bloeien ? (naar Erich Kästner en Kurt Tucholsky) door de Zwarte Komedie. ANTWERPEN. King Kong, Keizerstr. 38; 20u30; film : 'Harlan County USA' van Barbara Kopple. Org. De Andere Film.	

IBPA

JRG. 5 - 23.2 - nummer 171



INDREDAKTIE: VLAMINGENSTRAAT 124 3000 LEUVEN. tel:016/23.87.33. br:068-0568490-97. bonnement: 40nrs=500fr 20nrs=300fr ver.uitg.:J.Rohaert Vlamingenstraat 124 Leuven.

3-4	Grenzen aan de groei? Haven en milieu.
5	'Katholieke moraal' blijft slachtoffers maken.
6	Start vrouwenhuis te Kortrijk.
7	Miel de Bruyne : ook in beroep in het ongelijk gesteld. Boerenbetoging te Tongeren. Radio-Aktief, Gentse "piratenzender".
8	"De gekke vrouwen" van Brussel. Nogmaals de A-24.

BUITENLAND

9-10	Amandla Ngawethu : de macht aan het volk.
10	Schendingen van de mensenrechten in 110 landen : een rapport van Amnesty International.
11-12	Jamaica : de strijd om het bauxiet.
12	"Els Joglars" vrij.

KOMMUNIKEES

13	Perstekst klachtenbureau psychiatrie. Inzamelactie van plasticafval. Alternatief Eurovisie-songfestival. Kommunikee van het Mechels AFF.
14	Het WAIA stelt zich voor.

NIEUWE UITGAVEN

14	Het Trojaanse Paard met "Een dag uit het leven van Martha Koenen". Vrouwen in verzet.
15	Het wel en wee van de Chileense cultuur tijdens de regering Allende.

BPA

WEKELIJKS NIEUWSBULLETIN
VAN HET
BEVRIJDINGS PERSAGENTSCHAP

De vzw BevrijdingsPersAgentschap verzamelt en verspreidt informatie over alle activiteiten die kaderen in de klassen- en bevrijdingsstrijd. Het BevrijdingsPersAgentschap wil een schakel vormen voor allen die al of niet georganiseerd, het kapitalisme fundamenteel in vraag stellen en/of strijden voor een socialistische maatschappij. Hier toe moet een korrespondentennet over heel Vlaanderen, in elk bedrijf en elke aktiehaard worden uitgebouwd!

Als jij ook met ideeën rondloopt om vanuit jouw streek of straat bijdragen te leveren, wacht dan niet langer, en neem contact op met de redactie te Leuven. Je kan ook altijd op ons beroep doen om een vergadering bij te wonen, een perskonferentie of een betoging. Bel dan even naar de dichtsbijzijnde kern.

BPA/HASSELT
Rederijkerstraat 45/6
3500 HASSELT

BPA/KORTRIJK
Burgemeester Pijckestr., 40
8500 KORTRIJK

BPA/LEUVEN
Vlamingenstraat, 124
3000 LEUVEN (016/23.87.33.)

BPA/GENT
Minnemeers, 3
9000 GENT

BPA/ANTWERPEN
Cogels Osylei, 5
2600 BERCHEM (031/36.81.08.)



GRENZEN AAN DE GROEI ? HAVEN EN MILIEU.

Op 10 februari ging te Essen het eerste grensoverschrijdend havencongres door. Organisatoren waren de Belgisch-Nederlandse groep BENEGORA, Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen en het Daens Aktiefonds. Ruim 350 belangstellenden volgden gedurende een ganse namiddag deze zeer interessante confrontatie leefmilieugroepen-overheid-deskundigen. Naast een vijftal klaarblijkelijk monddode kabinetsafgevaardigden van enkele betrokken ministeries en één afgevaardigde van het Nederlands ministerie van Volksgezondheid werd aan de kant van de overheid vooral gellet op tussenkomsten van Jan Huyghebaert (schepen van de haven), minister Dhoore en een kabinetsafgevaardigde van Streek-ekonomie (Pauwels). De Ministers van Openbare Werken en Economische Zaken vonden dit evenement klaarblijkelijk niet belangrijk genoeg.

Spijtig genoeg lieten ook de sociale partners het afweten - een gesprek tussen leefmilieu en tewerkstelling wil er klaarblijkelijk voorlopig nog niet inzitten. De leefmilieugroepen werden vertegenwoordigd door Ir. Broekmans (Werkgroep geen baalhoekkanaal), Pol Staes (Red de Voorkampen), Piet Gillard (diverse groepen), Ludo Koch (Aktiegroep Polders Leefmilieu), Eddy Stuer (SOS Westerschelde), Ben Declerk (Benegara) en Nijhof (Stichting Natuur en Milieu). Als specialisten in de zaal werden opgemerkt; ir. Mertens, prof. Rudy Verheyen, prof. Virenque, prof. Verstraeten, ir. Jef van den Broeck, ir. Bannink. Moderator was Tuur van Wallendael (BRT). In de zaal: Tjil Declercq, Bob Cools, Suykerbuyk. Na een eerste diareeks waarin de samenhang tussen de diverse havenproblematieken werd aange-toond, werden de vier hoofdthema's aangesneden.

1. WATERVERDRAGEN.

Ir. Broekmans : Het Baalhoekkanaal amputeert een belangrijk deel van Oostelijk Zeeuws-Vlaanderen; 700 hektaren goede landbouwgrond worden rechtstreeks vernietigd. Waarom worden naast de nautische aspecten ook de andere niet onderzocht in de gemaakte studies?

Ir. Bannink : op 2 jaar tijd werd de diepte van de Schelde van 41 naar 43 voet gebracht. De stad wenst er 48 voet van te maken. Maar deze 2 vogt meer geeft nu al 1,5 miljard m³ meer debiet wat een grotere stroomsnelheid meebrengt, meer en hoger water, meer zandaanbreng en meer baggeren...

Dit baggerwerk kostte in 1975 15.-/m³. Voor 16 miljoen kubieke meter geeft dat dus een flink bedrag. En dit alles voor een 150-tal grote schepen (niet eens één percent van de haven-traffic!).

Pol Staes : ook de Belgische landbouwers worden sterk bedreigd door het Baalhoekkanaal. Het is trouwens treffend dat op de linkeroever één van de eerste grootscheepse gezamenlijke akties milieugroepen-landbouwers plaatsgreep.

Jan Huyghebaert kan slechts summier antwoorden (gezien de beperkte tijd) op alle gestelde vragen. Hij wijst er echter op dat de havenaanpak in zijn geheel moet worden bekeken, en dat alles in samenspraak met Nederland gebeurt. Het Baalhoekkanaal is een logische ontwikkeling van planning die in de gouden zestigerjaren als normaal werd beschouwd. Dit neemt echter niet weg dat volgens de schepen kandidaten voor de industrieterreinen in dichte drommen staan aan te schuiven (zowel voor de linker- als voor de rechteroever). De schepen geeft toe dat de baggerwerken enorme bedragen eisen, maar noemt dit een logisch te betalen tol.

2. LUCHT EN WATERVERONTREINIGING.

Na korte lezing van de stelling van de milieugroepen door Van Wallendael komt herhaaldelijk naar voren dat het hoogst noodzakelijk wordt aan echte milieu-rapportering te doen. De toestand is zeer ernstig en sommige piekoverschrijdingen van luchtverontreiniging zijn een veelvoud van de toegelaten emissies. Piet Gillard : de zuiveringsstations zijn prestigeprojekten. Aan het tempo waaraan men ze nu aflevert zullen we binnen dertig jaar rond zijn voor Vlaanderen. De vervuilingsnormen zijn zeer zwak en worden zeer dikwijls met de voeten getreden. Goede wetteksten wachten na 15

jaar nog altijd op uitvoeringsbesluiten.

Ben Declerk : het Nederlandse grensgebied is het ergste door SO₂ getroffen gebied van Nederland. Met de organisatie van het rampenplan zitten we nog nergens.

Minister Dhoore : de tekst voor de milieu-rapportering ligt klaar. Voor eind 1979 wordt milieu-rapportering misschien officieel. Nu reeds wordt er aan officiële milieu-rapportering gedaan (Philips Petroleum, Tessenderlo).

Ook aan de ekologische kartering wordt goed doorgewerkt. Dhoore verwijt de milieugroepen hun demagogische taal i.v.m. de waterverdragen (verontreiniging van het Scheldebekken) en stelt dat hier met harde en realistische gegevens dient gewerkt. Het wetsontwerp is trouwens klaar.

Het ontbreken van uitvoeringsbesluiten wordt echter ook door de minister betreurd. Hij meent dat ondertussen getracht moet worden tot sektoriële emissienormen te komen.

Jan Huyghebaert : Antwerpen houdt wel rekening met de milieuaspecten doch ze zijn moeilijk in harde cijfers te berekenen. Dhoore : het rampenplan moet gekoördineerd worden op nationaal vlak. Antwerpen kan dit niet alleen aan. Kan Nederland misschien meer aardgas leveren, dan vermindert automatisch de SO₂-uitstoting! Op 14 januari 1978 werd in Benelux-verband een akkoord ondertekend voor die SO₂-normen.

3. OVERSTROMINGEN-BAGGEREN.

In de door de milieugroepen geponeerde stelling komt vooral naar voren dat niet naar de samenhang van de diverse problemen wordt gekeken. Zo verplaatst de antwerpse waterkeringsmuur gewoon het probleem.

Eddy Stuer : tussen 1963 en 1973 werd 60 miljoen kubieke meter zand uit de Westerschelde gebaggerd. 22 miljoen in 1975 tegen de 3 miljoen van 1950... De beschikbaarheid van de Schelde wordt slechts in uiterst geringe mate verbeterd. De macht van de baggeraars groeit en ganse landschappen en waardevolle landbouwgrond worden verwoest door de baggerspecie. Na jarenlange studie is

men er in het waterbouwkundig laboratorium te Borgerhout in geslaagd te bewijzen dat de stormvloedkering (Oosterweel) de Antwerpse haven bepaald geen goed zal doen, integendeel. Jan Huyghebaert : de diepgang vermindert slechts gering door de beperkte kredieten die wij ervoor kunnen uittrekken. De stad Antwerpen is enkel gefinancierd in de nautische gevolgen van de stormstuw. Het Ministerie van Openbare Werken -dat uitblinkt door afwezigheid- zou op de hier gestelde vragen moeten antwoorden.

4. PIANNING.

Los van elkaar worden momenteel een aantal plannen behandeld. De belangrijkste : streekplan Noord-Brabant en het Gewestplan Antwerpen.

Ludo Koch : de koördinatie van diverse grensoverschrijdende problemen loopt mank. Voorbeelden te over : Zoomweg, Kalmthoutse heide, baggerspecie, doeaneperikelen met vrachtvervoer dat voor de grens van de autosnelwegen op plaatselijke wegen wordt gejaagd enz..

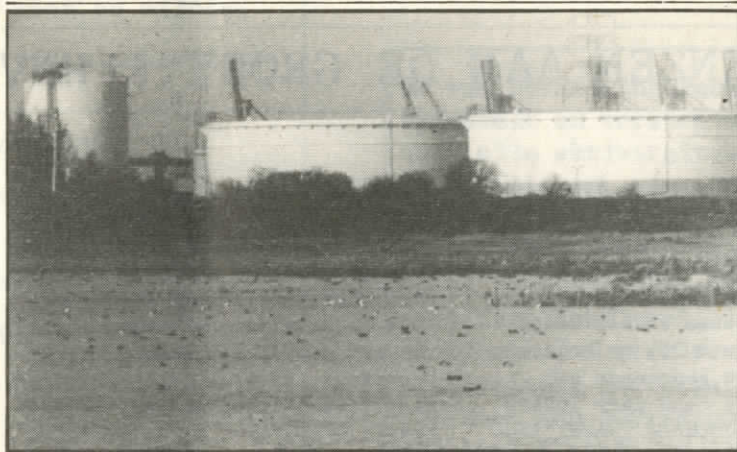
Replik van de Nederlandse overheid : we wensen dat er meer van dit overleg in huis zou komen (vooral m.b.t. de doeane kantoren). Pauwels (Streekekonome) : de kommissies voor Ruimtelijke Ordening maken reeds enige tijd werk van deze koördinatie. Zo wordt momenteel ook gewerkt aan een structuurplan Westerschelde. Minister DHOORE : GEEF DE MILIEUGROEPEN HET ADVIES DE GEWESTPLANNEN OP DE VOET TE BLIJVEN VOLGEN.

Omdat de minister om 16 u. moet vertrekken kunnen nu nog enkele vragen uit het publiek komen. Het anti-LNG front voor een diepzeehaven in Zeebrugge steekt meteen de kop op. Verder nog enkele vragen die niet specifiek voor de minster bedoeld waren. DHOORE : SPIJTIG GENOEG WORDT IN BELGIE DE HAND NIET GEHOUDEN AAN DE -OVERIGENS GOEDE- MILIEUWETGEVING. GEFUNDEERDE VOORSTELLEN VAN DE MILIEUGROEPEN WORDEN NOOIT AFGEWEEZEN.

Het kongres wordt nu twintig minuten onderbroken. De deelnemers kunnen ondertussen het tentoongestelde materiaal even van dichterbij gaan bekijken. Na de pauze worden vragen vanuit het publiek voorgelegd aan politici en deskundigen.

1. Waarom wordt de havenactiviteit niet op Zeebrugge toegespitst (diepzeehaven)?

Huyghebaert : Zeebrugge is ook beperkt in zijn mogelijkheden.



Ook hier stellen zich sociale en milieu-problemen. Het overschakelen naar Zeebrugge zou voor Antwerpen een enorm verlies aan investeringen betekenen. Zeebrugge wordt wellicht onze energiehaven.

Ir. Bannink reageert hiertegen (heeft zelf 25 j. loodservaring) en stelt dat het totnogtoe altijd 'elk voor zich' is geweest.

Ir. Mertens : er is in België geen havenbeleid, net zoals er geen milieubeleid is. Antwerpen spreekt de taal van Luik. Ruimtelijke ordening wordt hier van overheidswegen nog gelijkgesteld met bouwvergunningen en aanvragen, verkavelingen. Er zijn nog nooit gunstige resultaten geweest met het schaalmodel dat er van de Bocht van Bath-afsnijding bestaat. De kwestie van het Baalhoekkanaal behandel ik niet omdat dat gewoon een belachelijk project is. Typisch voor Antwerpen is ook -volgens Mertens- dat het voor de eerste keer over het Baalhoekkanaal ging spreken in Metz (Frankrijk) bij monde van Delwaide. De stormstuw zal de dood betekenen van de Belgische kust. Nu al is de kust op sommige plaatsen op 4 jaar meer dan 30 meter achteruitgegaan. Dit zal nog verergeren. Mertens is speciaal naar de stormstuw in Engeland (Thames barrier) geweest om de gevolgen van een dergelijk project te onderzoeken. Hij verzekert dat het rampzalig wordt. Voor Mertens wordt in België, net als in Zafre, alle vooruitgang geblokkeerd door stammen-twisten.

Na deze opgemerkte interpellatie komen de reacties natuurlijk goed los. Huyghebaert voelt zich de geviseerde man.

De schepen : Het Baalhoekkanaal is een project in samenwerking met Nederland. De stormstuw wordt niet door Antwerpen gevraagd. De Bocht van Bath wordt ook in het laboratorium van Wageningen onderzocht. Spijtig ge-

noeg is er inzake transport geen afdoend EEG-beleid.

Nijhoff en Verheyen wijzen voor de eerste keer duidelijk op de milieu-aspekten van de haven-uitbreiding en op de absurde groei-drang van Antwerpen, zonder naar de ekologische gevolgen te zien.

Wegens het gevorderde uur wordt overgestapt naar andere problematieken.

Het duwvaartkanaal : Virenque stelt dat zijn studie de enige volledige (en sociaal-ekonomisch gerichte) werkttekst is en dat Streekekonomei geen soortgelijke studie kan voorleggen. Hij is ervan overtuigd dat als er objectief tewerk gegaan wordt het duwvaartkanaal er niet zal komen.

Kerncentrales : als antwoord op een heleboel vragen wordt gesteld dat Doel IV er wel degelijk komt.

Waarom is er geen grensoverschrijdend overleg (cfr. Gravelines)? Ekonomische Zaken blijkt het enige ministerie te zijn dat hier afdoend zou kunnen op antwoorden -daarom is het wellicht ook afwezig.

POMA (BENEGORA) geeft tot slot van de bijeenkomst nog kort zijn visie over de situatie rond het ministerie van leefmilieu (dat er nog niet is). Hij betreurt dat leefmilieu tot de bevoegdheid van een vijftiental departementen blijft behoren. Een goede koördinatie blijft uit. Samen met Hardmeyer (2de Kamer Nederland) legt volksvertegenwoordiger Poma een motie voor waarin vooral gepleit wordt voor een juiste aanpak van de diverse grensoverschrijdende problemen.

De bijeenkomst werd omstreeks 17u45' besloten.

Het kongresboek "Grenzen aan de groei? Haven en milieu" is een uitgave van de Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen (tel. 02/5123010) en kost 150,- (110 pp.).

'KATHOLIEKE MORAAAL' BLIJFT SLACHTOFFERS MAKEN.

Het blijft ontslagen regenen in het katholiek onderwijs. In BPA/162 berichtten we van het ontslag om privé-redenen van mevrouw C. direktice, en mijnheer V., maatschappelijk assistent aan het Koninklijk Instituut voor kinderen met Gehoor-Spraak-Taal-en/of Leerstoornissen, Jonghelinckstraat, 17 te Antwerpen.

Deze beide personen werden ontslagen omdat ze ongehuwd samenwoonden, feit dat bekend werd langs een anonieme brief verstuurd aan de Raad van Beheer van het Instituut

(BPA/LEUVEN 17.02.79)

We ontvingen nu van het komitee, dat werd opgericht om de wederopname van beide personeelsleden af te dwingen, het relaas van de verdere ontwikkelingen in deze zoveelste zaak van ontslag binnen het Katholiek Onderwijs, ontslagen in naam van de 'Katholieke Moraal', waar dikwijls vele anderen het slachtoffer van worden, zoals ook hier zal blijken uit de feiten rond een nieuw geval.

Op 28.11.'78 werd mevrouw C. na een sociale aktie van het personeel van het instituut terug in dienst genomen. Mr. V. bleef ontslagen.

De publikatie van de exakte feiten in verschillende kranten en tijdschriften, was blijkbaar wel het laatste wat de Raad van Beheer had verwacht. De hoofdfiguren voelden zich duidelijk betrap. Op een wijze die getuigt van weinig zelfrespekt, trachtte men de feiten die gepubliceerd werden, tegen te spreken door een artikel te publiceren in diverse kranten waarin verklaard werd dat:

- het motief voor het ontslag de hiërarchische positie tussen deze twee mensen zou zijn geweest.
- deze mensen gehuwd zouden zijn.
- het personeel en de syndikale organisatie (LBC) met dit motief zouden ingestemd hebben, wat door P. Pataer, nationaal sekretaris van de LBC, schriftelijk met klem werd ontkend.

Een beheerraad die het publiek valse informatie verschaft en personeel en vakbond duidelijk misbruikt, verliest wel aan geloofwaardigheid en vertrouwen.

Dit lijkt trouwens ook kontradictorisch met de Katholieke Moraal die de 'Raad' preten deert na te leven.

De ontslagen maatschappelijk assistent die kennis had genomen van het gepubliceerde motief van de Raad, vroeg een gesprek aan met de heer Beeckmans de Westmeerbeek, voorzitter van de Beheerraad, o.a. ter bevestiging van de voor hen blijkbaar problematische hiërarchische onverenigbaarheid. De betrokkene kreeg niet eens antwoord op zijn schrijven, alhoewel hij in zijn brief een duidelijk alternatief voorstel had gedaan tot oplossing van het konflikt, nl. zelf een andere job te zoeken indien zijn ontslag om privé-redenen zou worden ingetrokken. Gezien de Raad niet geneigd was een ernstig onderzoek te (laten) ondernemen naar de anonieme schrijver van de brief, waarmee alles trouwens begon, legden de betrokken personeelsleden klacht neer bij het parket van de gerechtelijke politie te Antwerpen, dat ondertussen een onderzoek startte.

Het aktiekomitee had verschillende kontakten met vakbonds- en andere afgevaardigden van het personeel van het instituut, waar bij de eisen mondeling werden toe gelicht en het belang onderlijnd werd om verder aktie te ondernemen tegen het ontslag om privé-redenen.

Er werd aan de Raad een ultimatum gesteld, nl. tot 12.1.'79, datum waarop het ontslag van de maatschappelijke assistent moest worden ingetrokken.

Indien dit niet gebeurde zou het aktiekomitee tot verdere akties overgaan.

Op het ultimatum werd echter niet ingegaan. Dat dergelijke houding van de Raad verstrekkende gevolgen heeft bewijst het volgende verhaal.

NIEUWE GEVALLEN:

Onlangs werd een psychologe, die gesolliciteerd had als speltherapeute, in extremis niet aangenomen, gezien uit een onderzoek naar haar privé-leven bleek dat ze samenwoonde.

De noodzaak van speltherapie voor kinderen van het instituut werd duidelijk aangetoond en de persoon maakte veel kans om aangenomen te worden gezien ze positief beoordeeld werd.

Weer eens is de 'Katholieke Moraal' belangrijker dan de noden van de kinderen... speltherapie is er voor hen nog niet bij.

Een gescheiden onderwijskracht, die reeds enkele interims deed in het Instituut, wordt nu niet meer opgeroepen.

Het aktiekomitee weigert zich neer te leggen bij dergelijke schendingen van persoonlijke vrijheid. Verdere akties worden dan ook in het vooruitzicht gesteld ook om te beletten dat de Raad van Beheer de zaak rustig in de anonimiteit zou laten zinken.

kontakt: Diane de Laet
Steentjeslaan, 3
2550 KONTICH
031/57.62.24.

START VROUWENHUIS TE KORTRIJK.

(BPA Kortrijk) De idee groeide bij enkele vrouwen van de fem-soc, de werkgroep feminisme-socialisme die reeds anderhalf jaar actief is. Wij vonden dat een vrouwenhuis niet mocht ontstaan uit de fem-soc, om ook andersdenkende vrouwen de kans te geven zich in te zetten voor het vrouwenhuis. Daarom richtten wij een open kontaktvergadering in op 9 februari '79. DE bedoeling van deze avond was een kerngroep van medewerksters op te richten die het vrouwenhuis zouden uitbouwen.

Er waren een 40-tal vrouwen aanwezig, uit verschillende ideologische hoek. Na tal van discussies over hoe iedereen een vrouwenhuis zag en wat de verwachtingen waren, kwamen we tot de volgende besluiten. Een vrouwenhuis is een plaats voor:

1. ONTMOETING EN ONTSPANNING. Het huis zal bepaalde dagen/uren open zijn. Twee vrouwen verzorgen de permanentie, het ont-haal. (met beurtroelsysteem) Er is een open babbelpaats waar iets kan gedronken worden.

2. VORMING. In het huis kunnen werkgroepen worden ondergebracht. Een vrouw stelde voor om te starten met een werkgroep homofiele vrouwen, wat goedgekeurd werd. Vormende activiteiten kunnen worden ingericht zoals bijv. gespreksavonden over abortus, huwelijksgeoderenrecht, seksualiteit... Ook praktische kursussen kunnen van nut zijn voor vrouwen, bijv. cursus elektriciteit.

3. INFORMATIE. Er kan een bibliotheek aangelegd worden met boeken, tijdschriften allerlei brochures. Er zal een fichesysteem met nuttige adressen worden uitgewerkt, zodat we vrouwen met specifieke problemen kunnen doorsturen naar bevoegde diensten. Er zal geen begeleiding zijn vanuit het vrouwenhuis zelf.

4. ALLE VROUWEN DIE DE BEVRIJDING VAN DE VROUW NASTAAN. Elke vrouw is welkom, met of zonder problemen. Er zal ook naar een regeling voor kinderopvang gezocht worden. - Omdat wij leven in een maatschappij die geregeerd en gedomineerd wordt door mannen, waarin vrouwen nog steeds gediskrimineerd worden en niet als volwaardige mensen worden erkend,

vinden wij het noodzakelijk dat wij, vrouwen, ons autonoom organiseren, inzicht krijgen in onze eigen situatie, steun en solidariteit zoeken bij andere vrouwen. Daarom zijn mannen in principe niet toegelaten. Een vrouwenhuis is voor vrouwen, niet tegen mannen.

5. EEN VROUWENHUIS IS VRIJBLIJVEND VOOR WAT BETREFT POLITIEK EN RELIGIE.

Groepen met een politieke tendens, of die aangesloten zijn bij een politieke partij, mogen niet in het vrouwenhuis vergaderen. (dus ook niet de fem-soc) Dit om te verhinderen dat het vrouwenhuis een politieke kleur

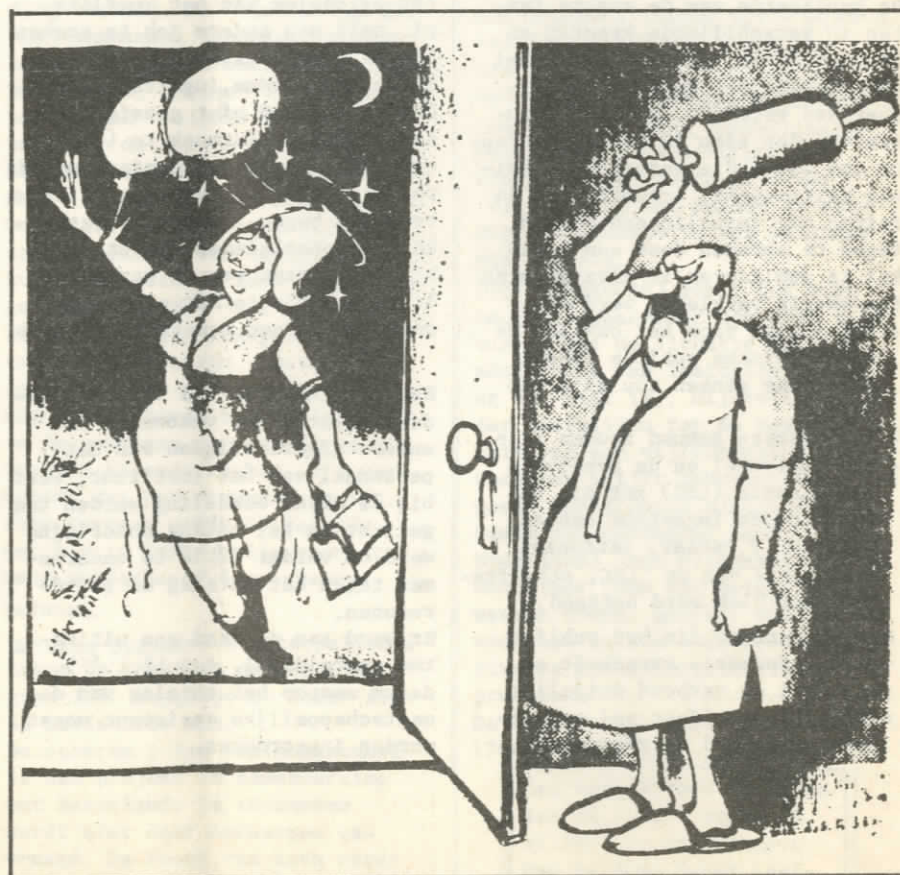
zou krijgen. Dit sluit niet uit dat een individuele vrouw mag uitkomen voor haar politieke ideeën.

Het vrouwenhuis zal werken met open vergaderingen zodat niet de kerngroep alle beslissingen treft

Op het eind van deze open kontaktvergadering werd de kerngroep samengesteld (een 15-tal vrouwen) die verder wekelijks zal samenkomen voor de praktische uitwerking van het vrouwenhuis.

Verdere inlichtingen :
C.G.S.O.
Roos Demeulemeester
Min. Tacklaan 99
Kortrijk
056/22 60 71

Trees Dewever
St. Jansstraat 8
8500 KORTRIJK.



MIEL DE BRUYNE : OOK IN BEROEP IN HET ONGELIJK GESTELD.

Maandag 12 februari was er meer dan 100 man verzameld bij de arbeidsrechtbank aan de Vlaamse kaai te Antwerpen, om Miel de Bruyne te steunen. Na het negatieve advies van de arbeidsrechter, was het wel te verwachten dat Miel ook deze keer in het ongelijk zou gesteld worden.

Even in het kort de voorgeschiedenis. Gedurende de moeilijke onderhandelingen in de petroleumsektor voor de CAO van '76, hadden de delegaties de opdracht gekregen te peilen in hoeverre de arbeiders actie wilden voeren. Miel de Bruyne doet dit op SIBP, op 11-2-'76. Er wordt beslist tot en schokstaking van 48u op 16 februari. De dag na het uitbreken van deze staking, wordt Miel de Bruyne ontslagen, wegens het verstoren van de sociale vrede en het uitlokken van een wilde staking. Dadelijk gaan de

arbeiders, en nu van heel de petroleumsektor opnieuw in staking met als eis : de heropname van Miel de Bruyne. Na 6 weken, wordt er met een nipte meerderheid (52%) besloten de staking te stoppen, en de zaak over te laten aan de Arbeidsrechtbank.

Dat dit een misrekening was van de vakbonden is nu wel duidelijk. Het klassekarakter van de arbeidsrechtbank, waarin vakbondsleders, vertegenwoordigers van patronaat, en een onafhankelijk

beroepsmagistraat zetelen, is nu wel duidelijk. 15 maart '78 wordt Miel de Bruyne in het ongelijk gesteld door de Arbeidsrechtbank, en nu ook in Beroep op 12 febr. '79. Volgens het hof heeft De Bruyne onverantwoord gehandeld, en is hij niet omzichtig genoeg te werk gegaan. Daar waar de Kamer van Inbeschuldigingstelling het niet bewezen achtte, dat De Bruyne verantwoordelijk is voor de schade aan het bedrijf (door het stopzetten) van de machines wordt dit nu aangehaald als argument tegen Miel.

Marcel Schoeters (ABVV) besliste om de zaak verder door te trekken tot in kassatie, en nam als protest tegen de gang van zaken, ontslag als arbeidsrechter.

BOERENBETOOGING TE TONGEREN.

(BPA Hasselt) Zaterdag 17 februari betoogden zo'n 600 boeren, bijgestaan met een 100tal traktoren.

Ze manifesteerden vooral tegen de beslissing van het gemeentebestuur om de vruchtbare grond te Mal-Berg op te spuiten tot industrie terrein. Na symbolische bezetting van het terrein trok men door de stad Tongeren. Na heel wat getoeterd en bommetjes gegooid gehad te hebben, werd een groep afgevaardigden ontvangen op het stadhuis. Daar werd hen plechtig beloofd om medezeggenschap te krijgen rond het thema.

Hierna werd Ambiorix vol gehangen met plakaten met als opschriften : 'Waarom wordt zoveel landbouwgrond vernietigd als het bestaande industrieterrein van Overhaem slechts voor 35% bezet is ?' en 'Eerst Overhaem, geen tweede Tessengerlo, geen tweede linkeroever te Mal-Berg.

RADIO-AKTIEF, GENTSE "PIRATENZENDER".

Vanaf maandag 4 februari zullen de akties tegen de 10 000 en voor een democratie onderwijds begeleid worden door een radiozender. Radio Aktief, zoals deze zender gedoopt werd, zal elke maandag, dinsdag, woensdag en donderdag tussen half elf en elf ('s avonds) in de lucht zijn. Radio Aktief zendt uit op FM, op 103,5 Mhz. Het is een initiatief van het komitee tegen de 10 000. Dit betekent echter niet dat enkel de onderwijsproblematiek aan bod mag komen. Het is de bedoeling om ook anderen, die bij de BRT weinig aan bod komen, aan het woord te laten. We denken hierbij aan bv. het dopperskomitee, de wetswinkel, rock

against racism, e.d.m.. In de nabije toekomst zal vooral getracht worden grondige aandacht te besteden aan de studenteneisen. Tenslotte houdt de studentenbeweging meer in dan betogingen, al dan niet ontaardend in gevechten met de politie. Zo zullen er programma's komen rond de studentenvakbond, de jobstudenten, de sociale sektor, de restaurantkwestie enz.. Radio Aktief is beluisterbaar in ongeveer geheel Oost-Vlaanderen. Het is de bedoeling aktieve radio te maken, met aktieve luisteraars. Deze kunnen altijd suggesties, aanmerkingen en opbouwende kritiek overmaken aan het volgende adres:

RADIO AKTIEF
Sint-Pietersnieuwstraat
45, 9000 GENT.

FLASH BINNENLAND.

NOGMAALS DE A-24.

(BPA Hasselt) Ondanks de koude stapte zaterdag 17 februari een 500-tal personen (hoofdzakelijk scholieren) op door Hasselt. De betoging verliep rustig maar het ontbrak er niet aan strijdvaardigheid. Na zowat een uurtje lopen kwamen we op de Grote Markt, waar ook de ontbinding zou plaats vinden. Maar daarvoor kregen we nog een aantal toespraken, te beginnen met iemand van het jongerenfront A24. Deze kantte zich tegen de intimidatie van rijkswacht en B.O.B. Deze laatste bezorgde hen veel last (vergaderingen storen enz.). Hij kantte zich eveneens tegen het gemeentebestuur omdat deze de betoging wou verbieden; maar daar niet in geslaagd is. Volgens de spreker was dit te wijten aan hun aktie's die ze dadelijk daarop hadden gevoerd.

Hierna kwam Hugo Dufour (gemeenteraadslid) aan de beurt. Hij begon zijn toespraak met: niet negen zijn schuldig maar wel de intercommunale E39 is schuldig. Ook wist hij te vertellen dat er niet negen mensen op de brug waren maar wel een heleboel mensen.

Hij ijverde voor een versnelde afwerking van de ring rond Hasselt en de brug over het Albertkanaal (eveneens in handen van de intercommunale E39), ook de versnelling van de werken aan de autosnelweg A2 Lummen-Leuven.

Hij verwierp eveneens het voorstel van de heer Storms om het verkeer om te leiden over Godsheid, helemaal aan de oostkant van Hasselt. Daar dit een omweg zou betekenen van 16 km. en niemand deze weg zou gebruiken. Hierna sprak iemand van BELT (Beter Leefmilieu Tessenderlo). Hij had het nogmaals over Philips Petroleum (zie ook BPA 166)



"DE GEKKE VROUWEN" VAN BRUSSEL.

Wellicht hebt U al gehoord van de "gekken van de Plaza de Mayo"? Het gaat om de moeders, zusters, echtgenotes en kameraden van de talrijke "vermisten" in Argentinië. Overall in Latijns-Amerika verheft zich het protest. Men is overgegaan tot onderzoeken in verband met de verantwoordelijkheid van de regeringen. Dit is vooral te danken aan akties zoals die van de vrouwen van de Plaza de Mayo in Argentinië. Al gedurende meer dan twee jaar komen iedere donderdag in het zwart geklede vrouwen samen op het plein voor het presidentieel paleis in Buenos Aires om te protesteren tegen de situatie van de vermiste familieleden. Zij zijn erin geslaagd petitie te publiceren en ze hebben de regering gedwongen het bestaan

en kondigde twee betogingen aan nl. op 10 maart (scholieren betoging met leraars) en op 24 maart (algemene betoging) de dag voor het referendum. En dan was er dat nog: een solidariteitsverklaring van NAL (Natuur Aktie Limburg) en van de neefsteeg Antwerpen. Het jongerenfront deed nog een oproep om massaal naar het proces te komen op vrijdag 23 februari. VRIJSpraak voor de tien want mij hebben ze niet gezien.

van een (weliswaar beperkt) aantal vermisten en politieke gevangenen te erkennen. Door deze akties riskeren de vrouwen zelf gevangenisstraf, ontvoering of de dood. Op donderdag 11 januari jl. werden vele vrouwen die op dat plein betoogden, aangehouden en verdere manifestaties werden verboden. Solidariteit met deze vrouwen is meer dan ooit nodig. Op zaterdag 17 februari kwamen in Brussel zo'n 55 Latijns-Amerikaanse en Belgische vrouwen samen om solidariteit te betuigen en om de aandacht te vestigen op het lot van de politieke gevangenen en "vermisten" in Zuid-Amerika. Er zijn soortgelijke akties in het vooruitzicht gesteld voor Gent en La Louvière.

AMANDLA NGAWETHU : DE MACHT AAN HET VOLK.

Zaterdag 17 februari organiseerde de BOA (Boycot Outspan Aktie) een nationaal congres, met als thema: Vrouwen in verzet in Zuidelijk Afrika. Alhoewel het thema belangrijk genoeg is en het sprekersaanbod erg interessant, was de opkomst zeer matig. Eerst kwam Lucia Lopez, een Boliviaanse aan bod. Zij is lid van het Boliviaans komitee tegen apartheid. Dit komitee werd ongeveer een half jaar geleden opgericht, om strijd te voeren tegen de geplande immigratie in Bolivia van 30.000 blanke gezinnen uit Zuidelijk Afrika. De grond wordt hen daar te heet onder de voeten, en zij zoeken nieuw gebied om hun racistische en imperialistische neigingen te kunnen botvieren. Het MIR onthulde in februari '77, dat de Boliviaanse regering al sinds '75 aan het onderhandelen was met het ICEM (Intergoevernementeel Komitee voor Europese Migratie) en de BID (Interamerikaanse Ontwikkelingsbank). De kolonisten zouden gratis grond krijgen en er zou voor hen een hele infrastructuur worden aangelegd, alles samen voor een bedrag van 250 milj. dollar. Duitsland heeft officieel beloofd hiervan 150 milj. te betalen (waarvan 13 milj. voor tussenpersonen), aangezien een groot deel van de kolonisten Duitsers zijn. In San Borgia, een laagland gebied in het N.O., is men al bezig met het aanleggen van infrastructuur. Door herhaalde internationale protesten is de uitvoering van het plan wel enigszins afgeremd, maar niet van de baan geschoven. Al meer dan 1 jaar geleden werden de 1° blanken gemiddeld in Bolivia. Het komitee heeft een eenvoudige brochure samengesteld: "Lo que el pueblo Boliviano debe conocer" (Wat het Boliviaanse volk moet weten). Deze brochure moet op grote schaal verspreid worden in Bolivia, hiervoor wordt nu geld bijeengehaald in België, Nederland, ... (Zie ook BPA 157.) Verder gaf Lucia Lopez ook nog een schets van de situatie van de vrouw in Bolivia.

De delegatie van het Swapo (Namibië) was verontschuldigd, en de Angolese delegatie is zoek

geraakt tussen Brussel en Antwerpen. Hun speechen werden voorgelezen. De situatie van de vrouw in Namibië is vergelijkbaar met die van de vrouw in Z.-Afrika, aangezien zij door dezelfde apartheidswetten onderdrukt wordt. (Zie hiervoor verder in het art.) De angolese toespraak ging voor-



al over de rol van O.M.A., een massa-organisatie voor vrouwen, opgericht door het MPLA in 1962.

Verder kwamen Paula Ensor van het SACTU (South African Congress of Trade Unions), en een lid van de vrouwenliga van het ANC (African National Congress) aan bod.

Paula Ensor gaf eerst een schets van de situatie van de zwarte vrouw. De Zuid-Afrikaanse vrouw wordt driemaal onderdrukt, eerst door het apartheidregime, vervolgens als arbeidster en ten derde als vrouw. De zwarte vrouw wordt gedurende heel haar leven als minderjarig beschouwd. De meeste vrouwen blijven of worden opgesloten in de reservaten of thuislanden, aangezien zij als "onproduktief" beschouwd worden. Zij staan in voor de opvoeding van hun kinderen en van de zieken en bejaarden, en moeten in hun onderhoud voorzien door het bewerken van een lapje grond. Als ze een baan hebben is het als landarbeidster bij een blanke boer, of in de industrieën die grenzen aan de thuislanden. Hier is de situatie voor de vrouw het ergst aangezien ze helemaal afgezonderd leven, ze niet georganiseerd zijn, en er geen loononderhandelingen zijn. Eermaal per jaar krijgen de vrouwen bezoek van hun man. Aan zwarte vrouwen wordt meestal een verblijfsvergunning voor de steden geweigerd, terwijl de mannen door het pasjeswet-systeem daar naar-

toegehaald worden waar de industrie hen kan gebruiken. Vele vrouwen verblijven dan ook illegaal in de steden en kunnen elk moment met deportatie bedreigd worden.

- Een gedeelte van de vrouwen werkt in de tekstielindustrie of in de voedselverwerkende nijverheid. Deze sectoren zijn wel arbeidsintensief, maar aan gezien de lonen zeer laag liggen is dit voor de bazen geen probleem. "Het inkomen van een zwart gezin moet net hoog genoeg liggen, om te zorgen dat ze de volgende dag terug kunnen komen werken".

In oktober '78 gingen 198 vrouwen van de batterijenfabriek "Ever Ready" in staking voor loon opslag. Ze werden allen ontslagen. Nu voeren ze aktie om een boycot van de Ever Ready-produkten te verkrijgen, en vragen daarvoor Uw steun.

- Een derde groep vrouwen werkt als dienstbode bij de blanken. Een voorbeeld van de lonen in die sektor: voor een werkdag van 6 uur 's morgens tot 9u. 's avonds, krijgt men een maandloon van 1.250 fr. Van sociale voorzieningen is er geen sprake. Kinderkribben zijn onbestaande, van zwangerschapsverlof heeft men nog niet gehoord. Vrouwen verbergen het feit dat ze in verwachting zijn, uit schrik om ontslagen te worden. Blanke gezinnen worden er door belastingsvermindering toe aangezet veel kinderen te krijgen, terwijl men er de zwarten op wijst dat er honger is, en geen werk. Er wordt onder hen een intensieve kontraceptiekampagne gehouden.

De eisen van het SACTU zijn:

- politieke en vakbondsrechten
- afschaffen van apartheid
- minimumloon van 50 rand per week (1 rand = 35 fr.)
- 40-urenweek zonder verplichting tot overuren (nu kent men werkdagen van 10-12u.)
- stakingsrecht
- geen diskriminatie in loon, job en opleiding tussen man en vrouw.

De vertegenwoordigster van de vrouwenliga van het ANC gaf een korte historische schets en vroeg de aandacht voor enkele vrouwen

die vervolgd of mishandeld worden

- Joyce MASHAMBA werd in 1975 tot 5 jaar opsluiting veroordeeld omdat ze had geprobeerd leden te werven voor het ANC.
- Lindiwe SISULU kreeg 329 dagen eenzame opsluiting: zij werd gemarteld en hield er een half verlamd been van over.
- Jody MAYET, een weduwe die al 20 jaar als journaliste werkt werd het verboden dit beroep nog uit te oefenen.
- Helen JOSEPH, een bekende militante werd vorige week nog 2 x beschoten in haar huis.
- Mary MOODALEY, 56 jaar werd in april '78 voor de vierde maal verbannen.

Verder vroeg ze steun voor Solo MELANGIE, een jong militant van het ANC die tot de doodstraf werd veroordeeld. (sabotagedaden van het ANC gebeuren er alle dagen, maar enkel de grote, zoals ontploffingen op de spoorwegen, halen de pers).

Ze vertelde ook over "Cross Roads" een kamp van illegalen in de buurt van Kaapstad, dat tot symbool van het verzet geworden is. Dergelijke kampen van mensen die illegaal naar de steden trekken ontstaan overal in de buurt van grote steden.

In Cross Roads verblijven momenteel 20.000 mannen en vrouwen die ostentatief gezegd hebben dat zij daar zullen blijven en zich niet zullen laten verjagen. Er bestaat een hele interne organisatie en er werden al enkele voorzieningen opgericht.

Tussen het SACTU en het ANC bestaat een nauwe samenwerking.

Naast deze buitenlandse delegaties namen ook enkele vrouwen van hier het woord.

Monika Abicht sprak namens het Vrouwen Overleg Komitee en de Internationale Federatie van Democratische Vrouwen. Marijke Van Hemeldonck was vertegenwoordigster van het ministerie van buitenlandse zaken en van de Konsultatieve Commissie voor de Status van de Vrouw, en Therèse Gastant sprak als lid van het informatie en verbindingsbureau voor de Verenigde Naties.

Monika Abicht was hierbij veruit de intelligentste. Ze wees erop dat Westerse feministen vaak vergeten dat hun economische welvaart berust op de uitbuiting van het proletariaat in eigen land en in de derde wereld.

"De bevrijding van de vrouw is een integraal deel van de revolutionaire strijd in de derde wereld, maar ook in België. Onze strijd mag niet 'apart' zijn."

Therèse Gastant viel op door haar slechte kennis van het Nederlands en door haar naïve houding i.v.m. het Unojaar tegen de apartheid. Marijke Van Hemeldonck had het erover hoe goed België wel zijn best doet om apartheid te veroorzaken als een misdaad tegen de mensheid (sic).

Boliviaans Komitee tegen de apartheid. M. Roosens, postbus 324
2000 ANTWERPEN
SAGO, P. Verbieststr., 29
2610 WILRIJK Tel. 031/ 49.37.86.
BOA Halewijnlaan, 47, b7
2050 ANTWERPEN Tel. 031/19.09.29.

SCHENDINGEN VAN DE MENSEN-RECHTEN IN 110 LANDEN: EEN RAPPORT VAN AMNESTY INTERNATIONAL

Amnesty International heeft op woensdag 31 januari '79 verklaard dat zij tijdens het jaar 1978, dat van de 30e verjaardag van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, in 110 landen acties ondernomen heeft tegen de schendingen van de mensenrechten.

In haar verslag "Amnesty International Report 1978" zegt de organisatie dat belangrijke vormen van zware schendingen van de mensenrechten nog steeds niet uit de wereld geholpen zijn en dat er zelfs nieuwe trends tot repressie ontstaan zijn. Kidnapping, foltering en moorden blijven voortbestaan als systematische methode om de oppositie weg te werken in bepaalde Latijnsamerikaanse en Afrikaanse landen.

In Azië worden nog steeds noodwetten afgekondigd om politieke dissidenten zonder enige vorm van proces voor lange periodes vast te houden. Volgens nieuwe informatie wordt nog eens bevestigd dat in Oost-Europa dissidenten in psychiatrische instellingen opgesloten zijn. Het terrorisme in West-Europa werd met harde anti-terreurwetten aangepakt, wat een verhoging van de schendingen van de mensenrechten in de hand zou kunnen werken.

De schendingen van de mensenrechten die AI vermeldt, gaan van het geval van een Chinese jongen die tot levenslange opsluiting veroordeeld werd omdat hij een grote muurkrant opgesteld had waarin hij opriep voor de mensenrechten in China, tot het geval van een boerenleider in de kleine Centraal-Amerikaanse republiek El Salvador, van wie het verminkte lichaam door boeren teruggevonden werd enkele uren nadat hij door de Nationale Politie van het land gearresteerd was.

De organisatie verklaart ook tussengekomen te zijn in gevallen van ontvoering en terechtstel-

ling, ondernomen door oppositie-groepen.

Het rapport van Amnesty behandelt de periode van 1 juli '77 tot 30 juni 1978. Tijdens deze twaalf maanden heeft de organisatie 4.726 gevallen van gekende of vermoedelijke gewetensgevangenen op zich genomen. In alle gevallen wordt vermoed dat de slachtoffers aangehouden werden omwille van hun kleur, sexe, etnische afkomst of taal, of omdat ze op vreedzame wijze hun politieke of religieuze overtuiging te kennen gaven.

Zij ontving verleden jaar uit bijna 50 landen ook specifieke aantijgingen van folteringen en ernstige mishandelingen van gevangenen waaronder ook het langdurig toebrengen van slagen en verplichte behandeling met drugs. Van 23 landen kreeg Amnesty verslagen van vonnissen van politieke gevangenen of van "politiek ongewenste" figuren, en informatie over de verdwijning van personen na arrestatie of ontvoering door de veiligheids- of paramilitaire diensten.

Tijdens de periode die in het rapport behandeld wordt zijn een aantal regeringen overgegaan tot gemeenschappelijk vrijlating van politieke gevangenen door amnestie of door een ander middel.

In sommige gevallen was het moeilijk de effecten van zulk vrijlatingsprogramma's naar waarde te schatten. De beschikbare informatie doet veronderstellen dat ondanks sommige amnestieën nog veel gewetensgevangenen vastgehouden worden, terwijl andere gevallen duidelijk verreikend zijn geweest.

JAMAICA : DE STRIJD OM HET BAUXIET.

(BPA/SOLIDARIDAD) Sinds de benoeming van Michael Manley als eerste minister van Jamaica (1972, herkozen in 1976) is dit land zich meer en meer gaan opstellen als verdediger van de belangen van de 3e wereld. Zo is het niet toevallig dat er eind december 1978 precies in de Jamaicaanse hoofdstad Kingston een nieuwe reeks bijeenkomsten van de Noord-Zuid dialoog werden ingezet. De nood aan een rechtvaardiger wereldpolitiek ivm grondstoffen wordt onder meer door Jamaica zelf erg scherp gevoeld.

Jamaica, de ex-Engelse kolonie, werd in 1962 een onafhankelijke staat binnen het Britse Gemenebest. Gedurende meer dan een eeuw was Jamaica de vaste suikerleverancier van Groot-Brittannië. Sinds de afschaffing van de slavernij in 1834 ging de economie snel achteruit, onder meer omdat de toen vrijgemaakte slaven weigerden verder op de suikerplantages te werken. Toen daar nog de concurrentie van de Europese biet-suiker bijkwam en het moederland haar voorkeurbehandeling opschortte, schakelde Jamaica stil aan over op andere producten. Zo werd de banaan vrij snel het belangrijkste uitvoerproduct. De zware economische crisis van de dertiger jaren en de toen heersende bananenziekte brachten de Jamaicaanse economie een zware klap toe en veroorzaakten veel armoede en werkloosheid. Pas tijdens de tweede wereldoorlog zou er in deze toestand een verbetering komen, vooral toen begonnen werd met de ontginning van het bauxiet.



NIEUWE PERSPECTIEVEN.

De tweede wereldoorlog en de moderne samenleving die erop volg-

de onderstreepten het belang van het bauxiet, dat na raffinage aluminium geeft. (Voor 1 ton aluminium heeft men 4 ton bauxiet nodig.) Niet alleen op het huishoudelijk terrein kent het aluminium talloze toepassingen: deuren, ramen, blikjes, folie. De strategische waarde van dit materiaal komt pas goed tot haar recht wanneer men weet dat 80 % van het gewicht van een vliegtuig uit aluminium bestaat. Ook uit de ruimtevaart is aluminium niet weg te denken.

Aangezien de Verenigde Staten zelf slechts over schaarse bauxietvoorraden beschikten en ze voor ruim 90% op invoer waren aangewezen, kwam het erop aan elders en zo goedkoop mogelijk bauxiet te vinden. De nabijheid van Jamaica, de superieure kwaliteit van zijn bauxiet, de vlotte ontginning, de stabiele politieke toestand, de gunstige financiële voorwaarden en de goedkope werkrachten waren allemaal pluspunten die een vijftal Noordamerikaanse maatschappijen naar Jamaica lokten. Zodoende nam Jamaica vrij snel meer dan de helft van het bauxietverbruik van de V.S. voor zijn rekening.

GEEN MIRAKEL.

De toenmalige regering stelde hoge verwachtingen in de ontginning van het bauxiet en hoopte dat deze een hele reeks industrieën in het leven zou roepen. Gedurende de beginperiode kende de bouwsector een belangrijke expansie, maar zodra de fabrieken, pakhuisen en woningen gebouwd waren en de wegeninfrastructuur op punt stond, bleek dat het verwachte mirakel uitbleef. Bovendien was de tewerkstelling binnen de bauxiet- en aluminiumindustrie gering. De taksen die de

bedrijven aan de Jamaicaanse staat betaalden lagen erg laag: voor elke ton aluminium dat in de V.S. aan 500 dollar verkocht werd kreeg Jamaica er 9! Van herinvestering van de winst was geen sprake. Zodoende zorgde de bauxietboom niet voor de verwachte economische opleving.

De aanwezigheid van bauxiet- en aluminiumindustrie had nog andere nadelen: de multinationals gingen met de goede landbouwgronden lopen; ze droegen niet bij tot de oplossing van de werkloosheid, waardoor 25% van de bevolking was getroffen; het geringe personeel in deze bedrijven werd goed betaald wat een kloof schiep tussen wie wel of niet in de aluminiumnijverheid werkte; op het platteland zorgden deze loonsverschillen voor een grote inflatie waardoor het leven er onhoudbaar werd en de tendens tot emigratie naar de stad of naar het buitenland werd versterkt.

OFFENSIEF.

De algemene sociaal-economische aftakeling en de grondige ontvreemding van het volk leidde in 1972 tot een belangrijke politieke wijziging: de centrum-linkse PNP (People's National Party) van Michael Manley won de verkiezingen, na 10 jaar lang oppositie te hebben gevoerd tegen de centrum-rechtse JLP (Jamaican Labour Party). Zodra Michael Manley aan de macht kwam stuurde hij aan op onderhandelingen met de multinationals en eiste hij een minimumprijs van 14,50 dollar per ton bauxiet (in plaats van 2,40 dollar/ton).

Het was echter pas in 1974, nadat Jamaica zwaar getroffen werd door de liekrisis, dat Manley werkelijk tot een offensief tegen de multinationals overging. Eerst en vooral stichtte hij de IBA, de International Bauxite Association, die de verschillende bauxiet-producerende landen in een front moest verenigen, met als eerste doel: het bekomen van een gelijke prijs voor bauxiet. Gezien de extreme afhankelijkheid van de V.S. van buitenlandse leveringen van bauxiet kan een dergelijk front een zware druk uitoefenen. Uiteraard werd dit initiatief van Manley niet entoesiast onthaald door de V.S.

Toen Manley vervolgens zijn programma voor Democratisch Socialisme bekend maakte, kreeg de V.S. werkelijk een schrik te pakken voor een mogelijk tweede Cuba. Manley legde immers een sterke nadruk op nationalisatie (of van het vervoer) of op overheidsparticipatie in de sleutelbedrijven van de Jamaicaanse industrie.

Datzelfde jaar werden de Noord-Amerikaanse bauxietmaatschappijen onderworpen aan een speciale belasting, waardoor de opbrengst voor de staat verachtvoudigde tot zo'n 200 miljoen dollar per jaar. Buitenlandse suikerplantages werden genationaliseerd en er ontstonden coöperaties op het platteland en in de industrie. Er werd een grondbelasting ingevoerd en een inkomensplafond vastgesteld. Op sociaal terrein maakte de staat een groot deel van haar budget vrij voor het bouwen van goedkope woningen, voor onderwijs en gezondheidszorg, voor noodprogramma's ter bestrijding van de werkloosheid enzomeer.

Na een eerste golf van protest besloot de V.S. uiteindelijk Manley niet rechtstreeks dwars te zitten, uit vrees dat Manley hierdoor zou gedreven worden tot het uiterste, nl. de nationalisatie van het bauxiet. Bovendien was de V.S. op dat ogenblik nog té afhankelijk van het Jamaicaans bauxiet om zich die grote risico's te kunnen veroorloven. Verder zag de V.S. de enorme investeringen in Jamaica niet graag zomaar verloren gaan.

EKONOMISCHE BOYCOT.

De verschillende multinationals hadden zich stuk voor stuk neergelegd bij Manley's eis om 51 % van de aandelen aan de Jamaicaanse staat te verkopen. Met 2 van de maatschappijen vormde de staat een gemengd bedrijf. In oktober 1976 sloot de regering een joint-venture met Alcoa; hoewel slechts 6 % van de aandelen van deze Amerikaanse reus naar de staat gingen, moest Alcoa anderzijds wel al zijn grond (tegen betaling) afstaan aan de staat. Al met al gaf Noord-Amerika zich absoluut nog niet gewonnen: Jamaica zou een hoge prijs moeten betalen voor het beheer van zijn eigen grondstoffen.

Binnen de bauxiet- en aluminium-industrie werden er boycotacties en stakingen georganiseerd: hoe minder aluminium er geproduceerd werd, hoe minder de staat er zou aan verdienen, hoe meer het eko-

nomisch leven zou ontredder worden. De V.S. trachtte meer bauxiet aan te kopen bij landen zoals Brazilië, die niet bij de IBA waren aangesloten. Zo kende Jamaica een achteruitgang van 30% in zijn verkoop.

Als gevolg van de hoge taksen gingen de prijzen van de auto's in de V.S. op een overdreven wijze de hoogte in. Zo hoopte men bij het Amerikaanse volk een anti-Jamaicaanse reflex aan te kweken. Jamaica kreeg er de terugslag van door een toeristische boycot.

Binnen het land zelf werden de nodige onlusten georganiseerd waarbij ultra-rechtse organisaties (met de hulp van de CIA) terreur zaaiden onder de bevolking. Het sociaal klimaat werd er ernstig door ontwricht. In 1976 kostte het geweld in Jamaica aan meer dan 200 mensen het leven. De toeristeninkomsten, die hoofdzakelijk uit de V.S. kwamen, daalden datzelfde jaar tot 90 miljoen dollar tegen 120 miljoen in 1975, mede door toedoen van de terreur.

POLITIEKE DESTA- BILISATIE.

Ondanks alle pogingen om het Democratisch Socialisme van Manley te ondermijnen haalde de PNP nog net 58% van de stemmen bij de verkiezingen van 1976 en kon de staat met de aankoop van aandelen in de verschillende multinationals beginnen.

Toen Jamaica dan ook om een lening verzocht bij het Internationaal Muntfonds (het land had al een buitenlandse schuld van 953 miljoen dollar) waren de voorwaarden dan ook bijzonder hard: drastische beperking van overheidsuitgaven, 40 % devaluatie van de Jamaicaanse dollar, bevestiging van de lonen, prijsstijgingen, beperkingen op alle sociale programma's en strengere politiekontrolle.

Na lang aarzelen nam Manley de voorwaarden aan en kreeg het land een lening van 240 miljoen dollar. Intussen zakte de wereldvraag naar aluminium met 21 %. De wereldprijs voor het nog konjunktuur-gevoeligere suiker gaat ook steil naar beneden sinds 1974, met alle gevolgen vandien voor Jamaica en de andere landen van het Caraïbisch gebied.

De jongste evolutie zorgde ook voor de nodige onenigheid binnen de PNP zelf, waar de linkervleugel Manley als een verrader afschilderde en aandrang op meer samenwerking met de socialistisch

landen. Dat was precies wat de V.S. beoogde: het politieke klimaat zodanig aftakelen dat de rechtse minderheid zich geroepen zou voelen om zelf het roer in handen te nemen. De volgende verkiezingen van 1980 zullen dan ook beslissend zijn voor de vraag of enhoeveel weerstand het kleine Jamaica kan bieden aan zijn machtige noorderbuur.

Jamaica tracht nu al zijn verkoop minder eksklusief op de Amerikaanse markt te richten. Er zijn al onderhandelingen gaande met Venezuela in verband met de uitwisseling van bauxiet en petroleum; ook Mexico is tot meer samenwerking bereid.

Alleen door de vorming van een breed front kunnen derde wereldlanden enigszins het hoofd bieden aan de druk van het westen. Jamaica kan de Noordamerikaanse industrie niet ontkennen. En zelfs al diversifieert de V.S. zijn aankopen, toch zal Jamaica door zijn ligging en zijn bijzonder zuiver bauxiet een eerste rangsrol blijven spelen.

Hoe dan ook, zolang Jamaica de slag om zijn grondstof niet heeft gewonnen, heeft Manley's socialisme zichzelf nog niet bewezen.

FLASH BUITENLAND.

"Els Joglars" VRIJ

In ROOD van 16/2/1979 konden we lezen dat de 4 Catalaanse acteurs van de mimegroep "Els Joglars" uiteindelijk werden vrijgelaten. Ze hadden een stuk gemaakt over de Spaanse burgerij en het leger, en dit werd als beledigend opgevat. In maart vorig jaar werden ze veroordeeld tot 2 jaar gevangenis. Dit lokte, ook in België, heel wat protest uit.

PERSTEKST KLACHTENBUREAU PSYCHIATRIE.

Regelmatig wordt Release Hasselt geconfronteerd met mensen die verbleven en verblijven in psychiatrische klinieken in Limburg.

Herhaaldelijk komen deze mensen met klachten als:

- verplicht medicijngebruik zonder informatie omtrent het waarom en de aard van deze medicijnen.
- onvoldoende aandacht voor de problemen waarmee de patiënt zit. De psychiater ziet men zelden of niet, het personeel heeft geen tijd om in te gaan op de individuele problematiek.
- de onvrijheid om de kliniek te verlaten, zelfs als vrij patiënt.
- het gebrek aan informatie omtrent de aard van de ziekte of de moeilijkheid en de behandeling hiervan.
- het ondergaan van elektroshocks, isoleercellen, spanlakens zonder dat de patiënt hieromtrent inspraak heeft.
- de moeilijkheden na een verblijf in een kliniek zijn weg terug te vinden in de maatschappij: angst om als eigenaardig bestempeld te worden, waar wonen, waar aan een inkomen geraken, hoe verder leven met de geadviseerde medicijnen, eenzaamheid, enz...
- het ontbreken van briefgeheim, het verbod vrienden en kennissen te mogen ontvangen.

Deze rij klachten kan nog bladzijden verder gaan.

Via deze klachten besloot Release Hasselt een werkgroep samen te stellen, bestaande uit patiënten die deze klachten formuleerden, werknemers in psychiatrische klinieken, werknemers belast met nazorg, arbeiders, studenten en werklozen.

Deze werkgroep treft sedert enige maanden voorbereidingen om vanaf zondag 4 maart wekelijks op zondagvoormiddag van 10 tot 12 een klachtenbureau te openen. Tijdens deze uren kan iedereen die klachten heeft omtrent de psychiatrische behandeling van hemzelf, van familieleden, vrienden of kennissen komen praten hierover. De mensen van het klachtenbureau zullen dan in de mate van het mogelijke samen met de cliënt deze klachten bespreken en nagaan wat er kan gedaan worden hieraan. Dit kan gaan van overleg met de personen die verantwoordelijk zijn voor deze klacht tot het voeren van actie indien nodig is.

Belangrijk is te weten dat het klachtenbureau niet aan begeleiding wil doen van de individuele moeilijkheden waar patiënten mee zitten, dus niet de taak van de psychiatrische kliniek wil overnemen. Wel wil men de patiënt steunen in het formuleren van zijn klacht en het verdedigen van zijn fundamentele rechten als mens.

Indien u meer informatie wenst over dit initiatief, dan kan u vanaf zondag 4 maart steeds terecht, dit tussen 10 en 12 in de voormiddag. U kan ook telefoneren naar het nummer 011/22.73.90. Indien uzelf niet kan komen zijn ook vrienden, kennissen of familieleden welkom.

ALTERNATIEF EUROSONG- FESTIVAL.

Het EUROVISIE-songfestival, dat dit jaar in Israël doorgaat op 31 maart, is voor ons het symbool van het soort veramerikaniseerde commerciële cultuur die ons meer en meer wordt opgedrongen. Waar een dergelijk festival een ontmoeting en beter leren kennen van de verschillende volkskulturen zou moeten zijn, is het in werkelijkheid een oercommercieel, vervlakkend, en voor de betrokken cultuurgroep zelfs beledigend schouwspel. Het is in dit verband ook tekenend dat kleine volkeren, zoals de Bretoenen, Basken, Friezen, Katalanen enz. nooit op het Europese podium komen. Daarom hebben wij besloten op 31 maart en 1 april een "Alternatief Eurosongfestival" in te richten, met een hele reeks vertegenwoordigers van Europese volkskulturen. Dit tweedaags festival zal doorgaan in het Koninklijk Cirkus te Brussel. Er zal een dubbele langspeelplaat van het festival opgenomen worden.

Inrichting: ARBEID-Vlaamse Socialistische Beweging / SKAL / PLS (Pour le Socialisme, Wallonie).

INZAMELAKTIE VAN PLASTIEK- AFVAL.

De steeds groter wordende stortplaatsen en het uitputten van de grondstoffen dwingen ons zuiniger met onze consumptieproducten om te springen; iets wat we in onze wegwerpmatschappij niet gewoon zijn. En toch zijn er in de laatste jaren technieken ontwikkeld die het verspillen kunnen tegengaan: het herwinnen (of recyclen) van materialen zoals glas, papier, oud ijzer, smeedhout en plastic wordt op verscheidene plaatsen met succes toegepast. Het herbruiken van grondstoffen zal over een aantal jaren, als het uitputten van de grondstoffen een nijpende realiteit zal worden gewoon noodzakelijk zijn.

Om de Antwerpse bevolking bewust te maken van deze problematiek zal de Vlaamse Jeugdbond voor Natuurstudie en Milieubehoud "Natuur 2000" op zaterdag 7 april een groots opgezette inzamelaktie van plasticafval organiseren. Op de Linkeroever aan de voetgangerstunnel, op de hoek van de Vogelmarkt en de Frankrijklei, in de Offerandestraat en op de Wilde Zee (de Wapper) zullen containers staan, waarin iedereen zijn afval mag gooien. Leden van Natuur 2000 zullen bij de mensen gaan aankloppen om plasticafval op te halen. De opgehaalde plastic zal achteraf naar het CRIF, een onderzoekscentrum in Luik, gevoerd worden. Door middel van een plastifikator die gemengde stoffen kan recyclen, een uitvinding van het CRIF, zal de plasticafval omgetoverd worden in plastic bloempotten.

Wij roepen iedereen op om nu al plasticafval te sparen. De plastic mag bevuild zijn en er mag papier op de plastic kleven. In Luik wordt toch alles vooraf gewassen. Op 7 april hopen wij tonnen plastic bijeen te krijgen.

Meer inlichtingen rond deze actie bij Natuur 2000, Bervoetsstraat 33, 2000 Antwerpen. (tel. 031/31.26.04)



KOMUNIKEE VAN HET MECHELSE ANTIFASCISTISCH FRONT.

Het Mechels Anti Fascistisch Front heeft op haar vergadering van 5 februari de toestand besproken naar aanleiding van de zoveelste reeks vandalenstreken en intimidatiepogingen die door fascistische en uiterst rechtse individuen en organisaties zijn gepleegd tegen woningen en goederen van burgers uit onze stad.

Met name werden de huizen van ACOG-secretaris Dhr. Van Winge, van een RAL-militant Frans Van Vaerenberg, van advocaat Van Kesbeek en de wagen van een gastarbeider zwaar met teer besmeurd.

Het front denkt de tolk te moeten zijn van de beroering en de verbolgenheid die hierdoor bij de bevolking is ontstaan en dringt aan op de bestraffing van de daders. Daar het hier niet meer gaat om losstaande feiten ontstaat de indruk dat de schuldigen de verantwoordelijken voor de openbare orde opzettelijk uitdagen.

Aan deze intimidaties met racistische en antidemocratische achtergrond moet dan ook zo vlug mogelijk een einde worden gesteld, daar het gevoel van onveiligheid dat hierdoor ontstaat een gevaar betekent voor de democratie in onze samenleving.

DE WASE AKTIEGROEP INDIAANS-AMERIKA (WAIA) STELT ZICH VOOR.

Wij zijn een groep die tracht één van de meest onderdrukt bevolkingsgroepen, het indiaanse volk, te steunen. Inderdaad, over gans het kontinent worden de Indianen gediskrimineerd, uitgeroeid; er wordt hen het recht op een eigen cultuur, taal en filosofie ontzegd.

Omdat het indiaanse probleem niet als dusdanig mag geïsoleerd worden, werken we samen met Latijns-Amerika komitees Amnesty International e.d.. Immers, ook de indianen zet zich fel af tegen de bureaucratie, individualisering en economische overheersing door de multinationals. Evenals de Latijns-Amerikanen, de zwarten van Soweto, het Eritreese volk, is de indiaan een speelbal van het imperialisme. Met hun strijd dragen de indianen bij tot een fundamentele demokratisering van de wereld.

Ons doel is een spreekbuis te vormen, voor de indianen, omdat de onderdrukking hen zelf dit onmogelijk maakt. Daarnaast hebben de indianen een aantal waarden, een filosofie, een fundamentele levenshouding, die bij ons teloor is gegaan aan materialisme en individualisme. Ook op dit punt kunnen wij, Westerlingen, veel van de indianen leren, mits wij onze mentaliteit durven en willen veranderen.

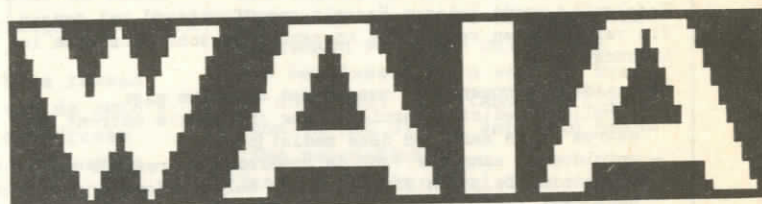
Wij werken op twee vlakken:

- allereerst vinden wij het noodzakelijk dat hier in België gegeven wordt, omdat de indianen ofwel gereduceerd worden tot een karikatuur (westerns), ofwel omdat ze eenvoudigweg in het vergeetboek worden gedrukt. Dat terwijl hun acties een wereldwijde aandacht verdienen.

- Ten tweede steunen wij de indianen zelf, zowel politiek, materieel als moreel. Alhoewel de nadruk ligt op steun aan organisaties, trachten we ook enigszins de nood te lenigen van een aantal individuen die in ernstige moeilijkheden zitten. De middelen die we hiervoor gebruiken zijn verschillend: info-avonden met dia's of film, tentoonstellingen, verspreiden van brochures. We verkopen ook materiaal van de indianen zelf: kranten, posters, gebruiksvoorwerpen e.d.. De opbrengst wordt verdeeld over verschillende projecten; er wordt getracht maandelijks 1000,- aan Noord-Amerikaanse projecten te besteden. Hiervoor hebben wij een steunfonds opgericht, en werken we met "peterschappen" voor de individuen. Verder zijn er nog petitie en korrespondentie met gevangenen.

Mocht U verdere informatie wensen, dan kunt U zich wenden tot

WAIA
Koningin Elisabethplein, 11
2700 SINT-NIKLAAS
Tel.: 031/769787
Br.: 409-5004511-34 (KB).



WASE-AKTIEGROEP-INDIAANS-AMERIKA



HET WEL EN WEE VAN DE CHILEENSE KULTUUR TIJDENS DE REGERING ALLENDE.

De culturele ontwikkeling tijdens de regering van Allende en de Unidad Popular is een zeer inspirerend gebeuren voor wie zich ook elders met de relatie tussen cultuur en politiek wil bezig houden. Het Chili komitee Nederland is van oordeel dat uit de Chileense ervaring een les te trekken is voor de toekomst. Daarom is cultuur in Chili 1970-1973 samengesteld en uitgegeven.

De brochure behandelt al wat er aan cultuur leefde tijdens de regeringsperiode van Allende. Er zijn bijdragen over literatuur, film, toneel, het politieke lied, de strip en over de situatie van de massa-media. Ook de meer tijdsgebonden cultuuruitingen zoals de muurschilderingen en de ervaringen met de staatsuitgeverij Quimantu komen aan bod. We bespreken die passages waarin de redenen van de ideologische mislukking van de regering Allende worden uitgelegd. Eerst en vooral is het natuurlijk zo dat een machts wisseling niet van de ene dag op de andere gebeurt. Allende is via een stembusoverwinning aan de macht gekomen en beschikte dus over de uitvoerende macht, maar de militaire en wetgevende bevoegdheden, alsook het justitiële apparaat waren in handen van de oppositie. Economisch bleef rechts sterk in Chili, en al onmiddellijk na de ambtsaanvaarding nam de reactie haar toevlucht tot economische sabotage en samenwerkingen. Hierbij waren de CIA en de multinationale ondernemingen betrokken. Rechts beschikte verder over de financiële mogelijkheden om de ideologische oorlog goed voor te bereiden. In de massamedia werd er dan ook geen einde gemaakt aan de economische controle van rechts. (Ofr. de groep Edward die o.m. het conservatieve blad EL Mercurio uitgaf, en de groep Zig-Zag, later door de staat opgekoocht.) Tegenover die machtsstructuur waren de media die Allende steunden sterk in de minderheid. Dat kon ook nauwelijks anders; links had geen geld, de nodige productiemiddelen waren niet beschikbaar. De tweede factor die het ideologische verlies van Links kan verklaren is het feit dat de regering Allende geen duidelijk cultuurbeleid had. Pas in 1973, als de strijd eigenlijk al verloren was kwam men tot enige coördinatie van het cultuurbeleid. Gedurende de twee voorgaande jaren hebben kunstenaars en volk telkens nieuwe oplossingen voor nieuwe problemen moeten improviseren. Dit leidde tot een vlees noch vis-situatie. Zo werd er geen degelijke linkse krant uitgebouwd, zodat EL Mercurio als rechts blad, met een zekere volledigheid en een vrij behoorlijk journalistiek niveau onmisbaar bleef voor linkse intellectuelen.

Dit alles hangt dan weer samen met een zekere onderschatting van de strijdwaarde van de cultuur en met een paternalistische opvatting over cultuur die jarenlang het klimaat zou beheersen en door de regering Allende werd overgenomen. Men vergat ervan uit te gaan dat de cultuur van het volk zelf moet kunnen uitgaan. Zo trok er een cultuurtrein door het hele land die van bovenaf wel eens zou tonen wat cultuur eigenlijk wel was. Te weinig werd de creativiteit en het initiatief van de basis gestimuleerd; er was zelfs eerder een remming, zoals filmregisseur Littin beweert. Door het niet ontwikkelen van een autonoom socialistisch

kultuurbeleid heeft men zich teveel laten verleiden tot gevechten op het terrein van de helaas veel sterkere tegenstander. Een van de belangrijkste resultaten van die woeelige jaren is b.v. het strijdblad La Firme, niet toevallig een blad dat met met bourgeois-bladen probeerde te concurreren. De basis had dat eerder begrepen dan de kaderleden. Zo ontstond er een alternatieve pers aan de basis, die een duidelijke veroordeling inhield van de 'officiële' linkse pers. Ook voor de TV en andere media geldt dat men niet of nauwelijks geprobeerd om nieuwe vormen te zoeken i.p.v. gewoon maar oude vormen van cultuur over te nemen en ze op te vullen met een andere inhoud. In het algemeen was de cultuur net sterkst wanneer zij niet wachte de bourgeoisie met eigen middelen te concurreren.

Een laatste factor die het mislukken van de strijd om de cultuur kan helpen verklaren is de verstarringstendens van de revolutie zowel politiek als cultureel. Zo kwam er b.v. geen dialoog tot stand met de meer radicale linkse beweging in Chili, waardoor de interne dynamiek afnam. Op cultureel gebied vinden we dat o.a. vertaald in het feit dat het 'Nieuwe Chileense Lied' dat in de jaren '60 en ook dadelijk na de overwinning zo belangrijk was geweest, zich niet vernieuwde en niet aansloot bij een veranderende mentaliteit.

Uit deze erg leesbare en degelijk samengestelde brochure zijn blijkbaar wel een aantal belangrijke lessen te trekken. De overkoepelende les is wel de verkeerde beoordeling van de strijdwaarde van de cultuur in de maatschappij, van het ideologisch apparaat in zijn geheel waarvan de media een belangrijk onderdeel zijn. Te exclusief is de nadruk gelegd op het sociaal-economisch beleid, in de verwachting dat de economische verandering vanzelf, a.h.w. automatisch zou leiden tot bewustwording en tot veranderingen in de ideologie, zonder er rekening mee te houden dat de bevolking jarenlang geschoold was in de ideologie van het kapitalisme. Je kunt nu eenmaal niet voorbijgaan aan de band die er bestaat tussen cultuur en ideologie.



CULTUUR IN CHILI.
Chili komitee-Nederland
1978, 73 blz. 175 Fr.

HET TROJAANSE PAARD MET "EEN DAG UIT HET LEVEN VAN MARTHA KOENEN".

Dit toneel is uitzonderlijk, omdat het publiek écht de kans krijgt om in te grijpen en mee te doen aan het stuk. Niet door kritiek te geven achteraf, niet door opmerkingen te maken vanuit de luie stoel, maar door zelf "akteur" te worden.

Het Trojaanse Paard maakt zulks inderdaad mogelijk: op de bijgewoonde voorstelling kwamen meer dan 20 mensen, vooral meisjes, spontaan tussen, op het podium. Maar iedereen kan die techniek gebruiken: de jeugdclub, de vereniging... Het thema is opzettelijk eenvoudig gehouden: een verpleegster komt op voor haar rechten op het werk, maar blijft, terug thuisgekomen, de slaaf van haar man. De acteurs brengen het thema aan in de vorm van een kort stukje (20 minuten). Daarna herspelen zij hetzelfde stuk. Op die manier is het publiek bijna verplicht tussen te komen, zoniet is de avond na zo'n goed halfuur voorbij. Het thema was goed gekozen én aangebracht: Martha die zich bewust wordt van haar dubbele rol als werkende vrouw én huishoudster tegelijkertijd. Misschien daarom waren de acteurs na drie uren spelen uitgeput, maar de toeschouwers levendiger dan ooit.

VROUWEN IN VERZET.

Deze brochure geeft een overzicht van de positie van de vrouw en haar rol in het verzet in de verschillende landen van Zuidelijk Afrika: Zuid-Afrika, Namibië, Zimbabwe, Angola, Mozambique. Hoe wordt emancipatie concreet waar gemaakt, in de strijd voor een socialistische samenleving, in een nieuwe maatschappij?

De brochure bestaat gedeeltelijk uit eigen artikels, verder zijn het artikels van vrouwen en mannen uit het verzet. Deze artikels verschenen reeds elders, maar werden nu gebundeld en vertaald. Er werden ook enkele gedichten opgenomen. Alles samen een boeiende en verzorgde uitgave. Te verkrijgen bij: BQA,

Halewijnlaan 47, D7,
2050 Antwerpen. (Tel.: 031/190929)
Prijs: 80,-